

Dosarul nr. 2ra-1651/2019

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (A. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Octavian Mahu împotriva lui Nicolae Grigorișin privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, publicarea dezmințirii, exprimarea scuzelor publice și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2017 Octavian Mahu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigorișin Nicolae privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, publicarea dezmințirii, exprimarea scuzelor publice și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 11 ianuarie 2017 pe site-ul „Privesc Eu” - /<https://www.privesc.eu>, Arhiva /72964/, Conferința - de presă – cu – tema -Tentativa de atac-raider-asupra municipiului – Bălți – organizată - de oamenii lui Plahotniuc -/, a fost difuzată conferința de presă cu tema „Tentativa de atac raider asupra municipiului Bălți, organizată de oamenii lui Plahotniuc”, având 63062 vizualizări și fiind preluată de mai multe site-uri și portaluri informaționale.

În cadrul acestei conferințe pârâtul Grigorișin Nicolae a declarat următoarele: „Знаете, почему сегодня эти бывшие руководители нашего города рвутся к власти, это Панчук депутат Парламента, это Маху начальник госканцелярии, Струль начальник Трудовой инспекции, Черный бывший директор ЖКХ, потому что легко жилось. Вы знаете, что раз в неделю с Объединения рынков эти горе-руководители делили наличные деньги, это было раз в неделю. Предприятие, такое как ЖКХ они заправляли свои личные автомобили, также пользовались мобильной связью для своих семей. У меня в Украине у моей

семьи был бизнес. Я был вынужден в прошлом году его продать, потому что эти деятели в лице Панчука, Маху, Черного и его этой всей компании его хозяев написали открытое бредовое письмо Саакашвили, значит, на меня хотели воздействовать через административный ресурс, но у них это не получилось, я все продал и уехал”.

Afirma că declarațiile pârâtului nu corespund adevărului, nu a săvârșit nici una din învinuirile afirmate de către acesta. Afirmările conțin date eronate și neadevărate, defăimătoare care nu se fundamentează pe un suficient substract factologic. Mai mult ca atât, învinuirile aduse sunt grave și îi lezează mult reputația și bunul lui nume, îi lezează reputația profesională, afectează și funcția publică deținută de șef al Oficiului Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu.

Relevă că pârâtul intenționat, vădit a depășit limitele dreptului său la libertatea de exprimare, prin aducerea la cunoștință publicului a unor informații care atentează la onoarea, demnitatea și reputația profesională.

La 30 ianuarie 2017 s-a adresat către pârât cu o cerere prealabilă, în vederea soluționării acestui conflict pe cale amiabilă, solicitând ultimului dezmințirea în public a celor relatate la conferința de presă cu tema „Tentativa de atac raider asupra municipiului Bălți” organizată de oamenii lui Plahotniuc” și prezentarea scuzelor de rigoare.

Susține că urmare a celor menționate, i-a fost cauzat un prejudiciu moral în legătură cu denigrarea integrității morale, manifestate prin provocarea vădit intenționată a unei stări de disconfort. Toate aceste acțiuni au ca scop final denigrarea, crearea unei imagini negative în societate și fără îndoială, au represiuni asupra întregii familii, prietenilor, colegilor și susținătorilor lui.

A indicat că prin afirmațiile pârâtului i-a fost lezată nu numai reputația lui, dar i s-au cauzat și suferințe psihice și morale. Reieșind din conținutul informației expuse de pârât raportată la perioada vizualizării/difuzării informației, aceasta a devenit cunoscută unui număr mare de persoane, fiindu-i creat un impact social negativ.

A apreciat reclamantul că prejudiciul moral poate fi reparatoriu pentru el în cuantum de 50 000 de lei.

A solicitat de a constata că declarațiile pârâtului Grigorișin Nicolae expuse în cadrul conferinței de presă cu tema „Tentativa de atac raider asupra municipiului Bălți, organizată de oamenii lui Plahotniuc” publicată pe site-ul „Privesc Eu” la 11.01.2017 și anume: „Знаете, почему сегодня эти бывшие руководители нашего города рвутся к власти, это Панчук депутат Парламента, это Маху начальник госканцелярии, Струль начальник Трудовой инспекции, Черный бывший директор ЖБСХ, потому что легко жилось. Вы знаете, что раз в неделю с Объединения рынков эти горе-руководители делили наличные деньги, это было раз в неделю. Предприятие, такое как ЖКХ, они заправляли свои личные автомобили, также пользовались мобильной связью для своих семей. У меня в Украине у моей семьи был бизнес. Я был вынужден в прошлом году его продать, потому что эти деятели в лице Панчука, Маху, Черного и его этой всей компании его хозяев написали открытое бредовое письмо Саакашвили, значит, на меня хотели воздействовать через административный ресурс, но у них это не получилось, я все продал и уехал”, nu corespund realității, lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului.

- de a obliga pârâtul Grigorișin Nicolae în termen de cel mult 15 zile de la data rămîinerii definitive a hotărîrii judecătorești să dezmință în mod public prin conferința de presă difuzată pe sit-ul „Privesc Eu” declarațiile expuse mai sus, după cum urmează: „Pe 11.01.2017 eu am participat la conferința de presă, difuzată pe site-ul „Privesc eu”. Cu regret, la această conferință am făcut declarații în privința lui Mahu Octavian, care nu sunt adevărate, defăimătoare, care nu se fundamentează pe un substrat factologic, nu corespund realității, îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, și în special următoarele declarații: ” Знаете, почему сегодня эти бывшие руководители нашего города рвутся к власти, это Панчук депутат Парламента, это Маху начальник госканцелярии, Струль начальник Трудовой инспекции, Черный бывший директор ЖКХ, потому что легко жилосью Вы знаете, что раз в неделю с Объединения рынков эти горе-руководители делили наличные деньги, это было раз в неделю. Предприятие такое как ЖКХ, они заправляли свои личные автомобили, также пользовались мобильной связью для своих семей. У меня в Украине у моей семьи был бизнес. Я был вынужден в прошлом году его продать, потому что эти деятели в лице Панчука, Маху, Черного и его этой всей компании его хозяев написали открытое бредовое письмо Саакашвили, значит, на меня хотели воздействовать через административный ресурс, но у них это не получилось, я все продал и уехал”.

Eu, Grigorișin Nicolae, cer scuze publice de la Mahu Octavian.

- de a încasa din contul pârâtului Grigorișin Nicolae prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei, precum și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Mahu Octavian, ca fiind neîntemeiată (f.d. 171, 173-177, vol.I).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 16 iulie 2018 Mahu Octavian a declarat apel împotriva hotărârii din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 172, vol.I).

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Mahu Octavian, s-a menținut hotărârea din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 237, 238-251, vol.I).

Pentru a concluziona astfel instanța de apel a specificat că în practica sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a făcut distincții între declarații de fapt și judecăți de valoare. În timp ce existența faptelor poate fi dovedită, adevărul judecăților de valoare nu poate fi dovedit. Or, cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei verității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art.10 din Convenția Europeană (pct. 61 din Hotărîrea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42). Totodată, chiar și atunci cînd o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixțiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărîrea CEDO din 01.07.1997 pronunțată în cazul Obershlik c. Austriei).

Colegiul civil, raportând reglementările menționate la exprimările publice ale pârâtului în cadrul conferinței din 11 ianuarie 2017 nu a reținut decât judecată de valoare bazată pe un substrat factologic suficient.

A specificat că relatările lui Grigorișin Nicolae nu sunt de natură să lezeze onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Mahu Octavian, întucât constituie judecări de valoare cu substrat factologic, credibil odată ce a fost perfectat de către organele de drept ale statului; respectiv, Grigorișin Nicolae în contextul expunerii lui la 11 ianuarie 2017, și-a adus propriile sale păreri cu referire la apariția prejudiciului. Cu atât mai mult, substratul factologic indică și asupra faptului că în respectiva perioadă de timp, pârâtul ocupa funcția de viceprimar a mun. Bălți, precum și de primar-interimar, care i-a permis să-l critice ca autoritate locală în perioada administrării.

A indicat că pornind de la statutul reclamantului, care este o persoană publică, se pune în evidență faptul că dânsul, benevol a acceptat, spre deosebire de persoanele private, un grad sporit de interes din partea societății, a instituțiilor mass-media și a unor altor persoane curioase; el, fiind mereu în vizorul publicului larg, iar această stare de lucruri impune o doză mai mare de deschidere și, concomitent, un nivel mai ridicat de toleranță la critici și la provocări.

Colegiul a notat faptul că informația răspândită, care face obiectul prezentei spețe, este indiscutabil una de interes public fiind axată pe chestiunea administrării bugetului local, pârâtul fiind liber să se exprime în administrarea bugetului local, el, fiind exponentul autorității locale a mun. Bălți pe perioada prejudicierii acestui buget. O altă abordare, în accepțiunea Colegiului, nici nu putea exista, în caz contrar, se va interveni în dreptul pârâtului la libertatea de exprimare, echivalentul unei ingerințe nejustificate și disproporționale în acest drept constituțional și convențional, aducând atingere înseși substanței protejate de art. 10 CEDO.

La 01 iulie 2019 (data de pe plicul poștal) Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală hotărârii din 09 iulie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Central și a deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Octavian Mahu să fie admisă integral (f.d. 2-11, vol.II).

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor inferioare de judecată, invocând ca fiind neîntemeiate și emise cu încălcarea normelor de drept material, aprecierea arbitrară a probelor precum, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, iar concluziile fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 14 martie 2019.

Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost expediată părților la data de 03 mai 2019 fiind recepționată la 08 mai 2019 conform avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 254, 255, vol. I). Astfel, recursul declarat la 01 iulie 2019 (data de pe plicul poștal) este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Octavian Mahu, reprezentat de avocatul Marianna Caraiman.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh